

SYSTEM

Przywilej – Zasada
– Konsekwencja

NAGRODY

Nagrody są jednym ze sposobów zwiększania motywacji zewnętrznej zarówno wśród dzieci, jak i dorosłych. Nagrody często są stosowane do wzmacniania lub tworzenia nowych zachowań.

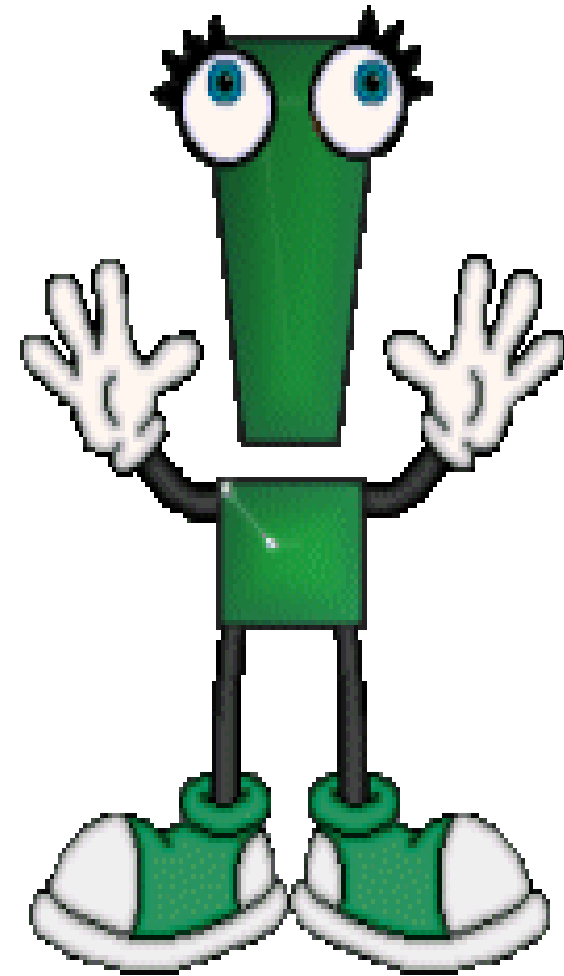
Dodatkowe obowiązki, zadania czy pracę wolimy wykonywać wtedy, gdy dostajemy za to nagrodę. Jest to z pewnością sytuacja bardziej komfortowa niż wtedy, gdy ktoś nam grozi negatywnymi konsekwencjami.

WAŻNE

NAGRADZANIE

nie jest prostą metodą i podobnie jak większość technik behawioralnych wymaga pewnego przygotowania.

Dlaczego dzieci mogą nie być zainteresowane nagrodami?

Jeżeli ktoś nie jest zainteresowany nagrodą, to może oznaczać, że ma ich za dużo.

Aby pomóc rodzicom i nauczycielom w rozwiązaniu sytuacji,
która polega na tym, że pociechom na niczym nie zależy,
stworzono system dzielący zasoby, które otrzymują dzieci,
na trzy poziomy:

- ☐ **zestaw gwarantowany przez prawo**
- ☐ **pakiet przywilejów**
- ☐ **nagrody.**

Zestaw gwarantowany przez prawo

- ☐ wszystko to, co jesteśmy zobligowani przez prawo dać dzieciom
- ☐ jest niezależny od zachowania i postępowania dziecka, ponieważ jego brak jest ścigany prawnie
- ☐ jest mocno ograniczony, to tak zwany zestaw podstawowy

Pakiet przywilejów

- ☐ dostępne po obowiązkach, czyli po wykonaniu pracy w domu, na lekcji, po wykonaniu polecenia nauczyciela, rodzica, instruktora itp.
- ☐ jest to wszystko, co otrzymuje od nas dziecko wtedy, gdy przestrzega zasad inaczej - ma do tego dostęp, jeśli np. przestrzega zasad w grupie.
- ☐ pakiet przywilejów jest elementem systemu Przywilej - Zasada - Konsekwencja (PZK).
- ☐ przywileje można odbierać jako konsekwencje łamania zasad.
- ☐ pakiet przywilejów odnawia się.

WAŻNE PYTANIE

Czy wiele rzeczy, które dzieci otrzymują od rodziców, nauczycieli, są rzeczywiście zestawem gwarantowanym przez prawo czy raczej pakietem przywilejów?

SYSTEM

Przywilej – Zasada – Konsekwencja

Pakiet przywilejów	Zasady	Konsekwencje
❑ Nauczyciele, rodzice, tworzą wspólnie z dzieckiem	❑ Nauczyciele, rodzice, tworzą wspólnie z dzieckiem	❑ Do konkretnej zasady przypisany jest konkretny przywilej ❑ Dziecko traci przywilej za złamanie zasady
❑ Ci, którzy skończą mogą zająć się grupowym zwierzakiem	❑ Wykonujemy i kończymy zadane prace	❑ Ci którzy nie kończą pracy na zajęciach, biorą pracę do domu

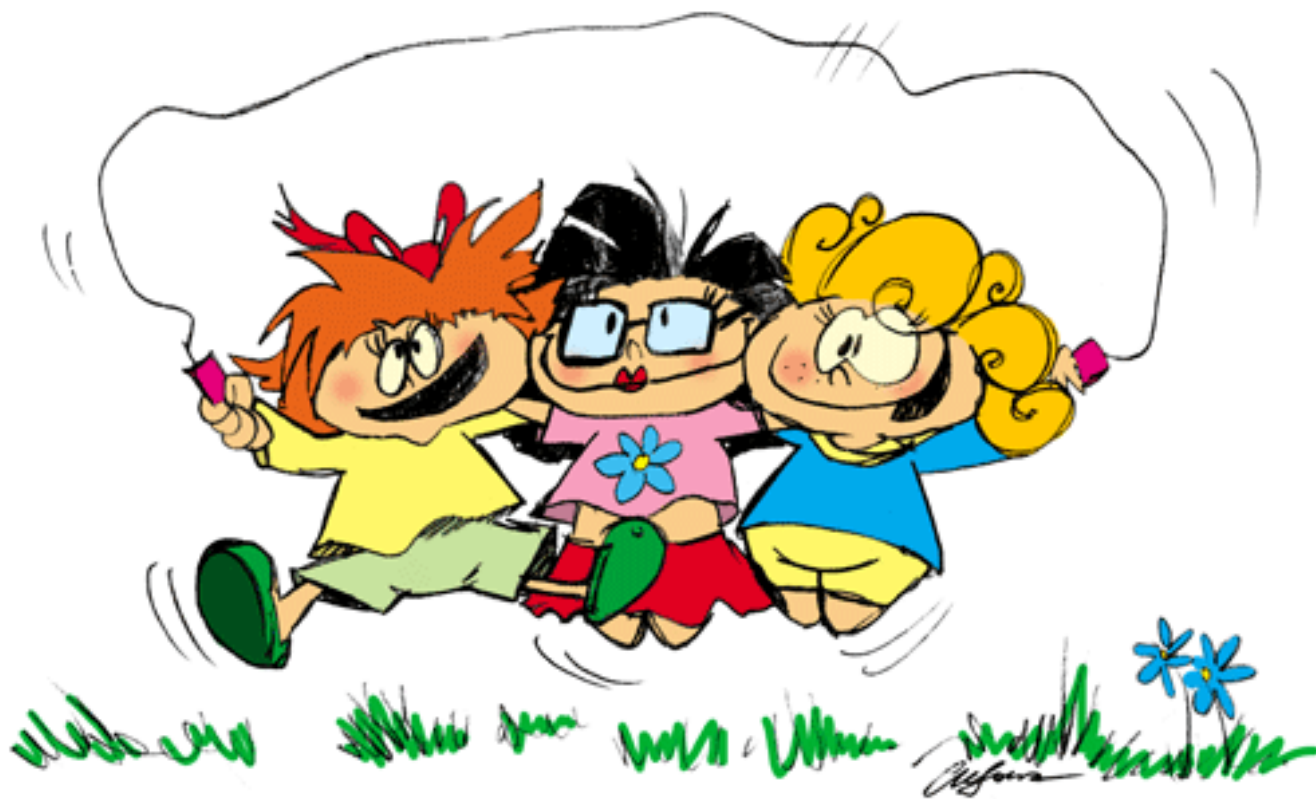
PRZYWILEJE

- ☐ Bez pakietów przywilejów trudno będzie wprowadzić system konsekwencji
- ☐ Odpowiednio rozbudowany system przywilejów motywuje dziecko do spełniania zasad
- ☐ Pakiety przywilejów powinny pozostawiać lekki niedosyt
- ☐ Dostajemy je za przestrzeganie zasad
- ☐ W przypadku młodszych dzieci odnawia się co rano
- ☐ Można je odbierać jako jeden z elementów konsekwencji

Przykład przywileju w przedszkolu

- ❑ Zajęcia na dworze
- ❑ Możliwość wybrania tematu zajęć

NAGRODY

**Nagrody – to coś, co dziecko
otrzymuje za wykonanie dodatkowych
rzeczy/zadań.**

NAGRODA

- ☐ Działa motywująco, zachęca do wykonania trudnego zadania.
- ☐ Jest mocno związana z pakietem przywilejów
- ☐ Jest to metoda bardzo często stosowana do wzmacniania lub tworzenia nowych zachowań
- ☐ Dostajemy je za dodatkowe zobowiązania
- ☐ Dobrze, aby z inicjatywą zdobycia nagrody wychodziło dziecko

Nagroda musi być:

- ☐ **Natychmiastowa** – umówiona od razu i wypłacona wtedy, kiedy dziecko na nią zapracuje, zdwoi przyjemność z jej otrzymania
- ☐ **Namacalna i określona** – nie ma nieścisłości jak ma być, ma swoją wielkość, wymiar, czas
- ☐ **Proporcjonalna do wysiłku dziecka** – nie ma być przekupstwem, a jedynie osłodą za włożony trud
- ☐ **Dawana konsekwentnie** – zawsze gdy dziecko na nią zasłuży
- ☐ **Atrakcyjna** – upragniona przez dziecko

NAGRODA

Istnieje kilka grup nagród atrakcyjnych dla dzieci:

- ☐ nagrody materialne
- ☐ czas spędzony z ważnym dla dziecka dorosłym
- ☐ uzyskanie przywileju
- ☐ zwolnienie z obowiązku
- ☐ „luksusowa nagroda”
- ☐ „zakazany owoc” – pozwolić dziecku robić to, co najbardziej lubi i co jest zazwyczaj przez dorosłych ograniczone

Nagrody materialne

są najchętniej wymieniane przez dzieci, często są to tzw. „życzenia do złotej rybki” , dlatego warto określić granice, w jakich wartość nagrody musi się zawierać. Np. Jeśli w sklepie będziesz chodził blisko mnie, to możesz wybrać sobie dowolną rzecz do 4 złotych.

Nagrody materialne mogą być drobne (batonik, naklejka lub drobna zabawka), ponieważ dla wielu dzieci ważniejszy jest sam moment otrzymania nagrody niż jej wartość.

Czas spędzony z ważnym dla dziecka dorosłym

W przypadku małych dzieci może to być zabawa z dorosłym mieszcząca się w konkretnych ramach czasowych (np. 15 minut wspólnego układania klocków lego, wspólne czytanie książki przez 25 minut).

Czas spędzony z ważnym dla dziecka dorosłym

W przypadku starszych dzieci może to być czas spędzony z rodzicem na rozmowie lub wspólnym wykonywaniu ustalonej czynności. Ważne jest to, że rodzic jest obecny i przygląda się, jak dziecko gra w grę komputerową, nurkuje w wannie i tym podobne. Czas spędzony z rodzicem to także wspólne wyjście do kina czy na pizzę.

Uzyskanie przywileju

- ❑ **Uzyskanie przywileju związanego z możliwością wyboru np. dziecko wybiera deser na niedzielny obiad;**
- ❑ **Wydłużenie czasu dostępu do niektórych przywilejów**
np. godzina powrotu do domu, czas korzystania z komputera;
- ❑ **Korzystanie z limitowanej rzeczy lub wejście w jej posiadanie np. fotel taty, pilot do telewizora.**

Zwolnienie z obowiązku

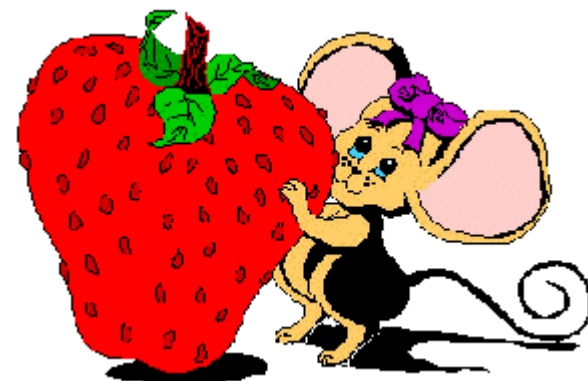
- ☐ Zwolnienie z wykonania przydzielonego dziecku obowiązku i wykonanie go przez dorosłego (np. rodzic wychodzi rano z psem lub zmywa po obiedzie zamiast dziecka)
- ☐ Dodatkowy czas na przyjemność;

„Nagroda luksusowa”

Luksusowa nagroda to może być zarówno przywilej materialny, jak i możliwość wyboru (np. umowa dotycząca zakupu markowych butów, ważny jest tu wybór określonej marki: „Musimy kupić ci buty – te z marketu już masz, ale jeśli poprawisz chemię na trójkę, to możesz wybrać sobie dowolne buty do 150 złotych”).

„Zakazany owoc”

„Zakazany owoc” to np. pozwolenie dziecku robić to,
co najbardziej lubi i co jest zazwyczaj przez
dorosłych ograniczone.

np. chodzenie na obcasach po domu.

Przywileje i nagrody ilościowe

To bardzo ciekawa grupa przywilejów i nagród, które mogą być zwiększane jako nagroda lub zmniejszane jako kara.

Przykładowo do przywilejów ilościowych możemy zaliczyć:

- ☐ czas ekranowy,
- ☐ dostęp do komputera,
- ☐ długość przerwy,
- ☐ ilość czasu w ulubionym miejscu,

Przywileje i nagrody ilościowe

- ☐ Przywileje i nagrody ilościowe dzielić można pomiędzy pakiet nagród i pakiet przywilejów.
- ☐ Znajdują one zastosowanie w wielu oddziaływaniach behawioralnych.
- ☐ Jeśli jest to nagroda ilościowa (czas grania na komputerze, godzina powrotu do domu), jak długo będzie trwać?

NAGRODY WAŻNE!

- ❑ W momencie ustalania z dzieckiem umowy o nagrodę warto pomyśleć o tym, jak o spisywaniu umowy o dzieło.
- ❑ Dokładnie zdefiniowana nagroda pozwala uniknąć dyskusji.

ZADANIE DO WYKONANIA

Proszę stworzyć listę przywilejów oraz nagród, które dzieci mogą otrzymywać w przedszkolu:

PRZYWILEJE

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

NAGRODY

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

Przykładowe przywileje i nagrody w przedszkolu

PRZYWILEJE

1. Pieczątki na rysunkach
2. Gry stolikowe
3. Pani opowiada anegdoty
4. Prowadzenie rozgrzewki zgodnie z listą obecności
5. Zajęcia na dworze
6. Pozwolenie na jedzenie i picie w czasie zajęcia
7. Wyjście grupowe
8. Siedzenie z wybraną osobą, w wybranym miejscu
9. Możliwość wystawienia swoich prac

NAGRODY

1. Zwolnienie z wykonania jakiegoś przydzielonego dziecku obowiązku
2. Skorzystanie z limitowanej rzeczy
3. Możliwość bycia asystentem nauczyciela
4. Idę z panią za rękę
5. Możliwość zabrania grupowego zwierzątka na ferie do domu (wg kolejności zgłoszeń)
6. Jedno zadanie mniej do zrobienia

PODSUMOWANIE

- ❑ Dla wielu dzieci odkrycie, że większość otrzymywanych dóbr jest przywilejem, a nie prawnym obowiązkiem rodziców, nauczycieli, to duże przeżycie. Pewnie będzie to wymagało długiej wspólnej rozmowy.
- ❑ Nagrody i przywileje działają oddzielnie. Przywileje otrzymujemy za przestrzeganie zasad, nagrody za dodatkowe zobowiązania.
- ❑ Jeśli chcesz, by dziecko przestrzegało zasad, zwiąż zasadę z posiadanym przywilejem.
- ❑ Jeśli chcesz, by dziecko zrobiło coś więcej, zaproponuj mu nagrodę za dodatkowy wysiłek.

Opracowała:
Miłena Zaluska

BIBLIOGRAFIA

- ☐ Kołakowski, A., Pisula, A. (2013). *Sposób na trudne dziecko. Przyjazna terapia behawioralna*. Sopot: GWP

Zdjęcia pochodzą ze stron:

<http://sl.glitter-graphics.net/pub/2933/2933781lqkah7qylt.gif>

<http://www.spchabielice.szkolnastrona.pl/index.php?p=m&idg=zt,56,64>

<http://www.szkolneblogi.pl/blogi/sko-kosmidry/adwentowa-liga-zadaniowa-zadanie-weekendowe-1>

<https://pm4bedzin.edupage.org/?lang=sr>

<http://forum.ox.pl/archive/index.php/t-1464-p-6.html>

http://chomikuj.pl/MinecraftowaFanka/Bo*c5*bco+Narodzeniowe+Rzeczy/Choinki-+Prezenty,2

http://zs6.eu/dane/menusp/stara/zycie_szkoly.html

<http://anubis806.pinger.pl/p/2>

<http://amazonki.net/dyskusje/read.php?384,37870,page=14>

<http://www.przedszkole8.elblag.com.pl/index.php?start=10>

<http://www.szkolneblogi.pl/blogi/sko-wysokienice/otrzymalismy-pakiet-powitalny..>

<http://forum.ox.pl/archive/index.php/t-1464-p-95.html>

<http://www.szkolneblogi.pl/blogi/sko-michowice/czy-pieniadze-sa-nam-potrzebne>

<http://www.szkolneblogi.pl/blogi/sp-19-elblag/xv-warminsko-mazurskie-dni-rodziny>

<http://przedszkole4elblag.com/5-latki.php>

Zdjęcia pochodzą ze stron:

[http://chomikuj.pl/sloneczkomagda/MUZYKA++MOJA+-+R*c3*93ZNA/Natalia+Jureczko+-+Zakazany+owoc+\(Cover\),2291691147.mp3\(audio\)](http://chomikuj.pl/sloneczkomagda/MUZYKA++MOJA+-+R*c3*93ZNA/Natalia+Jureczko+-+Zakazany+owoc+(Cover),2291691147.mp3(audio))

<http://www.familie.pl/Forum-5-172/m715781-337,Co-dzis-u-Was-slychac-III.html>

<http://szarara.bloog.pl/id,330648680,title,Codziennie-rano-wstaje-ogarniam-twarz-wlosy-rzesy-ubrania-praktycznie-wszystko-bezproblemowo-jedynie-czego-ogarnac-w-zyciu-nie-moge-to-matematyki-uczuc-i-zycia,index.html?smybtticaid=614a6d>

<http://www.marko-baby.pl/pani-krokodyl-klocki,9881,p.html>

<http://www.larrytalbot.com/VideoTV.html>

<http://archiwum.allegro.pl/oferta/wieszak-stojak-na-kolczyki-bizuterie-extra-prezent-i3323372332.html>

**Dziękuję
za uwagę**